

בש"פ 5418/20 - פירודובסקיחוסיינוב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5418/20

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

העורר: פירודובסקיחוסיינוב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופטת מ' בן ארי) במ"ת 752-03-20 מיום 16.7.2020

תאריך הישיבה: כ"ו באב התש"ף (16.8.2020)

בשם העורר: עו"ד מיכאל עירוני

בשם המשיבה: עו"ד ורד חלאזה

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופטת מ' בן ארי) במ"ת 752-03-20 מיום 16.7.2020, להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

2. ביום 1.3.2020 הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום נגד העורר המייחס לו עבירות של רצח בנסיבות מחמירות, נשיאת נשק בלא רשות כדין, השמדת ראיה ושיבוש מהלכי משפט.

על-פי עובדות כתב האישום, מדובר באירוע בו נכחו העורר, גיסו ניזמיאורג'וב (להלן: המנוח) אשר היה מסוכסך עם העורר על רקע אישי וכספי, ונורלן קרימוב (להלן: נורלן) אשר עבד עם העורר ולעיתים שימש כנהגו. ביום 7.2.2020 בשעת צהריים הסיע נורלן את העורר למספרה בתל אביב. בעוד העורר במספרה ונורלן מחכה לו מחוץ לרכב, הגיע למקום המנוח כשהוא מחזיק את נכדתו התינוקת, והחל לשוחח עם נורלן. כעבור מספר דקות יצא העורר מהמספרה, בא בדברים עם המנוח וביקש כי יחזיר את נכדתו לביתה וישוב לדבר עמו. המנוח נענה לבקשת העורר וחזר כעבור כרבע שעה לערך לאזור המספרה לבדו, שם המתינו לו העורר ונורלן ברכב. המנוח נכנס לרכב, והתיישב במושב האחורי. משהחל נורלן בנסיעה, שוחחו העורר והמנוח בנוגע לסכסוך הכספי ביניהם, אולם המנוח סירב להמשיך בנושא זה בנוכחות נורלן. בשלב מסוים במהלך הנסיעה אמר העורר לנורלן לנסוע לפארק וולפסון בכניסת דרך השלום בתל אביב (להלן: הפארק). בהגיעם למגרש החנייה בפארק, יצא המנוח ממקומו במושב האחורי ברכב. העורר יצא מיד אחריו מהמושב שליד הנהג, השאיר את הדלת פתוחה וירה במנוח באמצעות אקדח חמש יריות - שתיים לעבר חזהו ויד שמאל, אחת סמוך לאוזן ימין ושתי יריות נוספות בעורפו של המנוח. לאחר מכן ביצע העורר מספר פעולות לטשטוש עקבותיו, ובהן ניקוי האקדח, חילוץ כדור שנותר בו והשלכתו לנחל וכיבוס בגדיו.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה להארכת מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו. בבקשה נטען כי בידי המדינה ראיות לכאורה לביסוס המיוחס לעורר, ביניהן הודעותיו של נורלן, בהן פירט את חלקו של העורר ברצח ואת חלקו שלו; שחזור שערך נורלן בזירת הרצח ובמקום בו זרק העורר את האקדח; מחקרי תקשורת; חיפוש שערך העורר באינטרנט בנוגע לאקדח ונרתיק לאקדח; וכן שקריו של העורר וסתירות בגרסאות שמסר. כן נטען כי קמה חזקת מסוכנות סטוטורית לפי סעיפים 21(א)(1)(ג) ו-21(א)(1)(ג) לחוק המעצרים, וכי בנסיבות שמתוארות בכתב האישום לא ניתן להשיג את מטרות המעצר בדרך של חלופה אחרת. עוד נטען, כי קיים חשש ממשי לשיבוש מהלכי משפט אף בדרך של השפעה על עדים.

מנגד, טען בא כוח העורר כי אין די בראיות לכאורה בתיק כדי לבסס מסד ראייתי איתן להוכחת העבירה המיוחסת לעורר, כאשר הקושי בראיות משליך גם על שאלת המסוכנות. גרסת העורר בתמצית היא, כי הוא לא רצה לפגוש במנוח מאחר שידע שהמנוח מבקש להתעמת אתו, כפי שעשה פעמים רבות קודם לכן, וניסה לחמוק ממנו, אולם לבסוף אכן אמר למנוח לחזור ללא התינוקת. לטענתו, היה זה נורלן שהביאם לחניית הפארק. נטען כי העורר שמע צליל רעש של ברזל מהכיסא האחורי, סבר כי מדובר בסכין, וכשיצא המנוח מהרכב התנפל עליו העורר במטרה להשתלט על הסכין, אך אז גילה כי מדובר באקדח. העורר סובב את האקדח כלפי המנוח, ותוך שהוא פועל באופן אוטומטי ומתוך הגנה עצמית ירה במנוח עד שהאקדח נתקע והפסיק לירות. נטען כי ראיות פורנזיות מאשרות, או למצער אינן שוללות תרחיש זה. כן נטען כי גרסתו של נורלן, לפיה ישב ברכב ולא ראה את היריות, אינה תואמת את קיומם של שרידי אבק שריפה שנמצאו על כיסא הנהג ועל בגדיו של נורלן, אך לא על כיסא הנוסע הקדמי בו ישב העורר. אשר לשוני בגרסאות העורר בחקירותיו, נטען כי הדבר נעוץ בחששו מהחוק, בהיותו אדם נורמטיבי.

4. בהחלטה מיום 16.7.2020 קבע בית המשפט המחוזי כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית להוכחת אשמתו של העורר במיוחס לו. נקבע כי מכלול הראיות, לרבות אלה שאינן שנויות במחלוקת בין הצדדים, מוביל "למסקנה מבוססת כנדרש בשלב זה של ההליך, כי המשיב [העורר] גרם למותו של המנוח, בהתאם למתואר בכתב האישום". ראשית, העובדה המוסכמת לפיה הורה העורר למנוח להחזיר את נכדתו ולשוב למספרה אינה מתיישבת עם רצונו הנטען של העורר לחמוק ממפגש עם המנוח, כמו גם העובדה לכאורה כי היה זה העורר שהורה לנורלן לנסוע לפארק. שנית, נמצא כי הדינמיקה של האירוע מעידה לכאורה על כוונת המתה, וזאת בשים לב לעדותו של נורלן כי בעת הירי או ממש בסמוך אליו אמר המנוח לעורר "מה אתה עושה", ואז שמע נורלן את היריות, כמו גם העובדה שמדובר בירי של 5

כדורים ומיקום הפגיעות, אשר "פחות" מתיישבות עם הטענה להגנה עצמית. שלישית, התנהלותו של העורר לאחר האירוע, שאין לגביה חולק - חילוץ הכדור שנתקע, השלכת הנשק למים וכיבוס הבגדים - מתיישבת עם אותו קור רוח בו פעל העורר, ומגלה "התנהלות מחושבת ומפלילה ביותר". רביעית, לעורר גרסאות משתנות, והוא אף בחר לשתוק בשלב כלשהו של החקירה. גם הגרסה לפיה המנוח הוא שהביא את הנשק עלתה רק לאחר העימות עם נורלן, כך שמשקלה הלכאורי מופחת, וניכר מצפייה במקטע מחקירת העורר, כך נקבע, כי גם אם ניתן להלום כי העורר חשש מפגיעה של המנוח, לא רק שמדובר בגרסה מתפתחת, אלא שהיה זה העורר אשר "קידם את פני הרעה" על כל המשתמע מכך. חמישית, נמצא חיזוק נוסף לתזת המדינה בכך שבטלפון הנייד של העורר נמצאו ראיות בדבר חיפוש באינטרנט של אקדח, וגרסאותיו ביחס לכך לא היו קוהרנטיות.

אשר לבחינת עילת המעצר וקיום חלופה, קבע בית המשפט כי לצד קיומה של חזקה סטטוטורית, בחינה לכאורית של נסיבות האירוע מעלה כי נשקפת מהעורר מסוכנות ברורה. הובהר, כי גם אם ניתן להלום כי העורר לא חפץ במותו של המנוח, הרי שקיום מפגש יזום על ידי העורר, כשברשותו אקדח, וכשסופו ירי של 5 כדורים מטווח קצר לעבר המנוח ופגיעה במקומות חיוניים, כל זאת על רקע יחסים עכורים בין העורר למנוח, מלמד על מסוכנות מובהקת. מעבר לאמור, נקבע כי קיימת עילת מעצר מסוג חשש להתחמקות מהליכי שפיטה מפאת זיקת העורר למדינת אזרבייג'ן, לשם היגרה משפחת המנוח, וכי קיים יסוד סביר לחשש לשיבוש מהלכי משפט, ואף חשש מהותי להשפעה על עד התביעה המרכזי, נורלן, בשל הקשר ההדוק בין השניים. בשים לב לעוצמת עילות המעצר ולשילוב ביניהן, נמצא כי אין לתת בעורר אמון הנדרש לשחרורו לחלופת מעצר. נוכח זאת, קבע בית המשפט כי "אף לא ראיתי טעם להפנות את עניינו של המשיב לשירות המבחן, כאשר אף לא התבקשתי לעשות כן בדיון", והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

5. מכאן הערר שלפני, אשר מופנה נגד קביעת בית המשפט בדבר קיומן של ראיות לכאורה נגד העורר, ובעיקר - נגד שלילת האפשרות לחלופת מעצר. אשר לקיומן של ראיות לכאורה, חוזר העורר ומתאר את מערכת היחסים הבעייתית שהתקיימה בינו לבין המנוח, וכן חזר על טענותיו בנוגע לקיומן של ראיות פורנזיות התומכות בטענתו להגנה עצמית, דוגמת האופן בו נמצאו הקליעים על-ידי מז"פ אשר לטענתו מלמד על ירי תוך כדי מאבק בזירה, והוסיף כי פחד מהמנוח נוכח התנהגותו בעבר ובשל אזהרתו של נורלן לפיה המנוח מבקש להמיתו. חיזוק נוסף לכך שמדובר בהגנה עצמית, נמצא לטענת העורר, בעובדה שהמנוח הוא שיצא ראשון מהרכב, ובכך שהמנוח סגר את דלת הרכב בעוד העורר השאיר את דלתו פתוחה, ללמדך כי בעוד שהמנוח התכוון לפגוע בעורר ולא לשוב לרכב, העורר חש מאוים ולכן הותיר את הדלת פתוחה. לענין התנהלותו לאחר האירוע, הבהיר העורר בחקירתו כי התכוון למצוא עורך דין ולספר לו את שקרה, אך פחד להיחקר במשטרה מחשש שייחקר באלימות כפי שנהוג בארץ מוצאו. אשר לחיפוש אחר אקדח באינטרנט, נטען כי העורר לא נראה מחזיק באקדח עובר לאירוע, וכי בחקירתו הסביר שהמכשיר בו נמצא החיפוש חשוף ברגיל לאנשים במקום עבודתו, הסבר שלא נסתר ולא זכה להתייחסותו של בית המשפט.

אשר לאפשרות לחלופת מעצר, נטען כי העורר הוא אדם נורמטיבי הנעדר עבר פלילי, וכי גם בהתעלם מטענתו להגנה עצמית ניכר כי הירי התבצע על רקע מערכת היחסים המורכבת בינו לבין המנוח, ומשכך ככל שנשקפה מסוכנות מהעורר "הרי שהינה ספציפית כלפי המנוח בלבד". משמשפחת המנוח אינה מתגוררת יותר בארץ, כך נטען, אין אדם כלפיו העורר עלול להיות מסוכן. לפיכך, עותר העורר לשחררו לחלופת מעצר הולמת, ולחלופין - לבחינת חלופת מעצר בעניינו, בדרך של הזמנת תסקיר מבחן או השבת התיק לבית משפט קמא לצורך דיון בעניין זה.

6. המדינה בתגובתה טוענת כי דין הערר להידחות, וסבורה כי החלטתו של בית משפט קמא מבוססת היטב.

המדינה חזרה ועמדה על הראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר, ובכלל זאת על עדות הראייה של נורלן, אשר נכח באירוע לכל אורכו ומסר גרסה מפורטת של השתלשלות העניינים בהזדמנות הראשונה, יום למחרת אירוע ההמתה. כן ציינה המדינה, בין היתר, את חוות הדעת של המכון לרפואה משפטית אשר מלמדת כי "לא מספר היריות ולא מיקום היריות עולים בקנה אחד עם הטענה בדבר 'הגנה עצמית'"; את החיפוש שערך העורר באינטרנט אחר אקדח ונרתיק לאקדח; את גרסתו המתפתחת של העורר; ואת התנהלותו לאחר הרצח. נוכח האמור, טוענת המדינה כי ישנן די ראיות לכאורה להוכחת העבירות, וכי דין טענות העורר להתברר בהליך העיקרי. בנסיבות אלו, כאשר מסוכנות העורר ברורה על פניה, מבקשת המדינה להותיר את ההחלטה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים על כנה.

7. בדיון לפני חזר בא כוח העורר על טענותיו, תוך שהבהיר כי אינו טוען להעדר ראיות לכאורה ועילת מעצר, אלא כי בחינת הראיות באספקלריה של הרקע המורכב בין העורר לבין המנוח, מובילה למסקנה כי קיימת חולשה מסוימת בראיות, אשר מצדיקה בחינה של חלופת מעצר. נטען, כי נוכח הסכסוך הממושך בין השניים, אשר כלל מסכת איומים ואלימות שהפעיל המנוח כלפי העורר ומשפחתו, בין היתר על רקע רגשות קנאה כלפיו, כמו גם סימני השאלה סביב החזקת האקדח כפי שעולים מהתשתית הראייתית, והטענה כי לא מדובר במפגש יזום או מתוכנן מצד העורר, אשר גרסתו נמסרה לראשונה למדובר בשלב מוקדם משלב החקירה - אין מדובר בתשתית עובדתית המבוססת על ראיות קונקלוסיביות לאשמת העורר, ומורכבותה מלמדת כי לא היה מקום לשלול על הסף בחינה של חלופת מעצר. מנגד, חזרה המדינה על עמדתה, כי קיימת תשתית ראייתית מבוססת להוכחת אשמתו של העורר, כאשר במרכז עדותו של נורלן, הנתמכת בראיות נוספות, ולצדה גרסה כבושה ומתפתחת של הגנה עצמית מצדו של העורר - גרסה שנסתרת בראיות. כן הצביעה המדינה על החשש מפני הימלטות העורר מן הדין, וכן על החשש הממשי מפני שיבוש הליכים.

דיון והכרעה

8. לאחר עיון ושמיעת טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

9. העורר מואשם כאמור בעבירות חמורות: רצח בנסיבות מחמירות, נשיאת נשק בלא רשות כדן, השמדת ראיה ושיבוש מהלכי משפט. עבירות אלה, ובעיקר כמובן עבירת הרצח, על נסיבות ביצועה, מצביעות על מסוכנות גבוהה, המחייבת ככלל מעצר עד לתום ההליכים. וכפי שנפסק לא פעם -

"רק במקרים נדירים ביותר ויוצאי דופן, ניתן יהיה להסתפק בחלופה למעצרו של מי שמואשם בעבירה של רצח בכוונה תחילה, שהיא החמורה שבעבירות. מטבע הדברים, אדם המסוגל לבצע רצח, מסוכן הוא לביטחון הציבור, וקשה ביותר להפריך חזקת מסוכנות זו... את הסיכון מפניו של הנאשם שפגע בערך הנעלה מכל הערכים - יש להטיל על הנאשם ולא על סביבתו..." (בש"פ 2646/97 עודה נ' מדינת ישראל, פ"דנא (1) 526, 527-528 (1997)).

וראו גם: בש"פ 2291/15 עדנאן עלא אדין נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (27.4.2015); בש"פ 5725/18 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 8 (2.8.2018); בש"פ 1777/19 מדינת ישראל נ' טאהא, פסקה 10 (24.3.2019); בש"פ 5391/20 מדינת ישראל נ' ג'בארין, פסקה 10 (4.8.2020) ועוד רבים זולתם.

בנוסף, קיים גם החשש להימלטותו של העורר מן הדין נוכח העבירות בהן העורר מואשם והעונש הצפוי בגינן. כמו כן, קיים כאמור חשש מפני שיבוש מהלכי משפט מצדו של העורר, וכפי שקבע בית משפט קמא בצדק - גם חשש

מהותי להשפעה על עד התביעה המרכזי בתיק.

10. עניינו של העורר אינו מגלה נסיבות חריגות ויוצאות דופן העשויות להצדיק, בשלב זה לפחות, את שחרורו של העורר לחלופת מעצר.

אכן, כפי שעלה בדיון לפני, יכול ששמיעת הראיות בתיק תחשוף תמונה עובדתית-ראייתית - כטענת העורר - אשר תצדיק בחינה מחודשת של אפשרות חלופת מעצר, וכך גם באשר לחשש להשפעה על עדים. ברם, בשלב זה איני סבור כי הנסיבות מצדיקות התערבות בהחלטת בית המשפט קמא לענין שלילת חלופת מעצר.

11. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ז באב התש"ף (17.8.2020).

שׁוֹפֵט
